

DE KOMMER ATT
DRUNKNA I SINA

MÖDRARS TÄRAR

Av Farnaz Arbabi
Efter Johannes Anyuru
Urpremiär 15 okt

Med stöd från Region Stockholm och Stockholms stad

UNGA KLARA UPPSALA >>>>
STADSTEATER

dramatiserad och regisserad av Farnaz Arbabi
efter en roman av Johannes Anyuru

Pedagogiskt material

Anna Berg 2020

Innehållsförteckning

Till pedagogen.....	3
Alla "förstår"!	4
Att uppleva.....	4
Konst enligt läroplanen.....	4
Inför föreställningen	6
Förväntningar.....	6
Olika konstarter – roman och teater	6
Efter föreställningen.....	7
Det är skillnad på att tycka och att tolka.....	7
Förslag på samtalsmodell.....	8
Beskriv: "Vad ser jag? Vad hör jag?"	8
Tolka: "Vad får det för betydelse just här?"	9
Reflektera: "Hur landar föreställningen i mig - och varför?".....	10
Fördjupning	12
Temat	12
Vem var det?	14
Tre frågor till regissören.....	15
Vi gjorde det!	16
Skapande skola	17
Om Unga Klara	18
Om Uppsala Stadsteater	19
Länkar och litteraturtips.....	20

"I mitt Kaningården hade det varit kaos länge, skjutningar och bilbränder och sånt, balagan, alltså knas, och många av husen var förstörda av mögel, så till slut tömde politikerna området och byggnaderna stod tomma, och då började ett företag sätta flyktingar i dom, och sen när flyktingarna utvisades blev Kaningården en av platserna där Sverigefiender hamnade. Alltså dom som inte hade skrivit på medborgarkontraktet, yani, muslimer och judar och vissa svenskar, såna typ aktivister – dom hamnade i Kaningården. Försvann.

Min bästis Liat, hennes pappa satt där."

/TUNDR AFLICKAN

Till pedagogen

Ni ska se eller har sett föreställning *De kommer att drunkna i sina mödrars tårar* av Unga Klara och Uppsala Stadsteater. Som pedagog avgör du själv hur mycket du vill förbereda eller efterbearbeta teaterbesöket tillsammans med din klass.

Om du har frågor eller vill ge oss feedback är du välkommen att höra av dig till oss.

Vi hoppas att ni ska inspireras av föreställningen, teaterbesöket och det pedagogiska materialet. Vi blir glada för feedback! Både ris och ros är välkommet.

Kontakt:

Julian Vigil, pedagog

julian@ungaklara.se

Alla "förstår"!

Lärarmaterialet är tänkt att vara ett stöd i kringarbetet tillsammans med klassen. Det handlar inte om att förstå föreställningen som i att förstå vad konstnärerna som ligger bakom verket menar. Istället handlar det om att tillåta så många upplevelser, tankar och egna tolkningar som möjligt.

Vi har alla olika sätt att tyda och avkoda vår omvärld. I en teaterföreställning ställs fragment ur verkligheten fram på scenen och i samma stund får alla val i föreställningen ett konstnärligt värde. Hur rummet är utformat, vilka som är på scenen, vad de har på sig, hur de ser ut, vad de gör och säger - allt får signalvärden, som triggar våra associationer. Alla reaktioner på en föreställning är ett sätt att "förstå" eller uppleva den.

Att uppleva

Upplevelsen är personlig och inte alltid så lätt att sätta ord på. Föreställningen kan ha gjort dig upprymd, irriterad, glad, förundrad, arg eller likgiltig. Tänk dig därför att föreställningen är en möjlighet för dig att få syn på dina egna reaktioner. Något har fått dig att känna eller tänka på ett visst sätt. Ta den upplevelsen på allvar - din egen och andras.

För att föreställningen ska få landa i var och en, särskilt i en grupp som en skolklass, är det klokt att *inte* värdera eller ställa frågor direkt efteråt. Låt upplevelsen vara just en upplevelse, inte en formulerad tanke eller åsikt.

När ni vid ett senare tillfälle pratar om föreställningen kan det vara klokt att börja med en minnesrunda tillsammans för att komma tillbaka till upplevelsen. Ingen känsla eller åsikt är förstås mer rätt än någon annan.

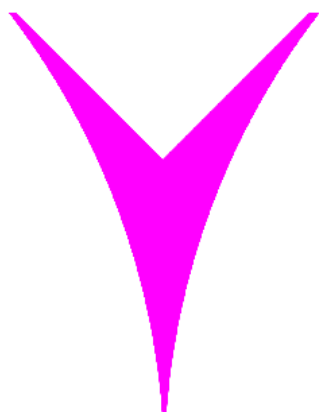
Konst enligt läroplanen

Konst är subjektiv. Upplevelsen av konst är personlig. Att möta konst är en möjlighet att få syn på sina egna reaktioner och därigenom möta sig själv. Samtliga läroplaner från 2011 lägger stor vikt vid elevernas möjlighet till *reflektion* och *entreprenöriellt lärande*, d v s ett

lärande som går ut på att identifiera nya möjligheter och att utifrån givna förutsättningar skapa nya värden. Tolkningar, insikter och nya kunskaper kan vara sådana värden.

ur LGR11 / GY11:

- *Eleverna ska få uppleva olika uttryck för insikter och kunskap.*
- *Eleverna ska få möjlighet att reflektera över sina erfarenheter.*
- *Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.*
- *Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram.*
- *Eleverna ska träna sig att tänka kritiskt och att inse konsekvenserna av olika alternativ.*
- *Undervisningen ska främja elevernas förmåga till personliga ställningstaganden.*
- *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende.*
- *Konstarterna ska utgöra inslag i skolans verksamhet; en harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att möta, pröva, utforska och tillägna sig olika kunskaper och erfarenheter.*

Inför föreställningen

Förväntningar

Som pedagog avgör du själv hur mycket eller lite du vill förbereda och efterbearbeta teaterbesöket. Du behöver inte kunna något om pjäsens innehåll eller form och inte heller försvara eller förklara teaterns olika val. Däremot spelar du som pedagog en viktig roll för elevernas öppenhet genom ditt sätt att visa intresse och i hur du värderar deras frågor och olika åsikter efteråt.

För att underlätta själva upplevelsen är det bra om alla känner till de praktiska omständigheterna som t ex när, var och hur ni ska se föreställningen, hur ni tar er dit och hur länge föreställningen varar. Även andra praktiska saker som rör besöket kan vara bra att prata igenom innan.

Försök att fånga upp vilka förväntningar eleverna har. Vilka associationer ger namnet Unga Klara och/eller Uppsala Stadsteater? Vad finns det för tankar om teater i allmänhet och vilka intryck av föreställningen ger förhandsmaterialet?

Olika konstarter – roman och teater

Teaterföreställningen *De kommer att drunkna i sina mödrars tårar* bygger på Johannes Anyurus roman med samma namn. Även om innehållet i själva berättelsen är detsamma, så är boken och teaterföreställningen två helt olika och fristående konstnärliga verk. De har olika ingångar, delvis olika fokus och helt olika berättartekniker. Det kan ge spännande samtal att jämföra romanen med föreställningen, men det är verkligen inte nödvändigt för teaterupplevelsens att ha läst boken.

Efter föreställningen

För att leda ett eftersamtal behöver du inte känna till mer om föreställningen än de andra och inte heller förklara eller försvara någonting. Istället är samtalsledarens roll att bjuda in till olika tolkningar och att ställa följdfrågor till det som sägs i gruppen.

Om det har gått en tid sedan ni såg föreställningen kan första delen av samtalet, *beskriva*, även tjäna som en minnesrunda. Ju mer som beskrivs, desto mer finns sedan att tolka - och desto högre höjd kan reflektionerna få.

Det är skillnad på att tycka och att tolka

Att tycka är att hävda en åsikt, medan att tolka är att lägga ihop olika delar och skapa ett sammanhang. Att hävda en åsikt handlar ofta om att argumentera för sin sak i motsats till en annan - i värsta fall blir ett sådant samtal låst till olika ringhörnor. En tolkning alltid är mer flexibel. Den kan någon annan bygga vidare på, vrida eller syna. En åsikt låser lättare fast en rådande ordning beroende på social status hos den som yttrar åsikten, medan en tolkning är mer inkluderande och bjuder in till samarbete.

Självklart är det bra att ha skapat sig en åsikt om föreställningen, men för att det gemensamma samtalet ska nå längre, är det önskvärt att vänta med värderingar och åsikter till senare i samtalet.

Förslag på samtalsmodell

Här följer ett förslag på hur ni kan samtala. Börja med så sakliga beskrivningar som möjligt utan att värdera, tolka sedan det ni har beskrivit och låt därefter tolkningarna bana väg in vidare i reflektioner. Genom att börja från grunden kan ni tillsammans fånga upp betydelsefulla detaljer som annars är lätta att missa.

Beskriv: "Vad ser jag? Vad hör jag?"

När vi ser en föreställning samlas alla intryck till en helhet. De personliga upplevelserna kan bli mycket olika, beroende på hur vi tolkar de olika delarna. För att få fatt i vad det är som gör att vi uppfattar något på ett visst sätt, kan vi backa tillbaka till en så saklig och konkret nivå som möjligt: antal, färger, former, riktningar. Dessa är tillsammans de *tecken* som vi kan tolka för att sedan sätta ord på vad vi har upplevt. Synen är endast ett av alla sinnen. Ljud och musik är minst lika viktiga delar. Försök att beskriva även ljudbilderna så konkret som möjligt utifrån det var och en minns. Vilka andra sinnen upplevde du föreställningen med?

Den sakliga beskrivningen kan delas in i först *Rummet* och därefter *Karaktärerna*.

Minns att det är upplevelsen, alltså så som det blir hågkommet, som är intressant – inte hur det faktiskt var. Vad vi minns och vad vi inte minns berättar också något om hur vi speglar oss i föreställningen.

- *När eller hur började föreställningen, tycker du?*
- *Beskriv scenrummet. Hur såg det ut? Vad fanns där? Minns du färg på golv och väggar? Vad fanns det för saker? Hur var de placerade? Berätta med ord som beskriver antal, färger, storlekar, placeringar, riktningar...*
- *Hur många personer eller karaktärer fanns där? Hur såg de ut? Vad hade de på sig, vad utmärkte dem? Fanns det några tydliga skillnader eller likheter mellan några av dem?*

Låt var och en försöka beskriva en detalj ur föreställningen - en sak, ett plagg, en rörelse, ett ljud eller något annat.

- *Har detaljen med rum eller karaktär att göra – eller kanske både och?
Hur då i så fall?*

Beskrivningen av scenrummet och karaktärerna kan alla i gruppen delta i, förslagsvis genom en runda där alla får bidra. På så sätt kommer alla i gruppen in i samtalet.

Tolka: "Vad får det för betydelse just här?"

Utifrån det ni har beskrivit hittills, fundera över vad det får för betydelser i föreställningen. Vad får färger, former, antal, storlekar, rytmer och riktningar för funktion, vad berättar de?

Tolkningar är personliga. Alla är inte bekväma med dela med sig av sin personliga upplevelse. Låt dem som vill, vara aktiva i samtalet. Att lyssna på andras tolkningar kan också ge mycket, liksom att reflektera över sina egna tolkningar ifred.

- *Vad betyder de olika färger, former, positioner mm som ni just har beskrivit? Vad får det för funktion just här?*
- *Vad skapar rummet för förväntningar, tycker du?*
- *Hur förhåller sig skådespelarna till rummet? Hur förhåller de sig till varandra? Vad skapar det för situationer, tycker du?*
- *Vad berättar de olika karaktärernas kläder om dem?*
- *Vad spelar musiken för roll, tycker du?*
- *Minns du hur ljuset användes? Kan du ge något exempel?*

Återkoppla till detaljerna som var och en valde att beskriva:

- *Vad har din detalj för funktion i helheten? Går den att tolka?
Hänger den ihop med ett tema?*

Exempel på andra frågor att fundera över kring föreställningen *De kommer att drunkna i sina mödrars tårar*:

- *Hur gör föreställningen för att berätta om förflyttningar i tid? Minns du några olika exempel?*
- *Var det någonting du tänkte på som fick en förändrad betydelse under föreställningens gång?*
- *Vad är det som driver berättelsen framåt i föreställningen?*
- *Vem tycker du är huvudperson? Skulle det kunna vara någon annan?*
- *Vad betyder samhället för de olika karaktärerna?*
- *Vad tycker du att föreställningen handlar om?*

Reflektera: "Hur landar föreställningen i mig - och varför?"

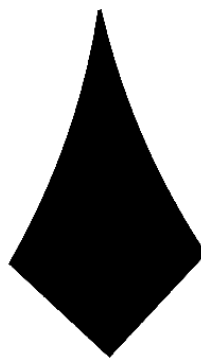
Förhoppningsvis leder de olika tolkningarna in på intressanta spår att reflektera vidare kring. Ställ gärna följdfrågor på det som sägs - låt samtalet styras av de som är med i det.

Att reflektera över ett konstverk är en möjlighet att få syn på sig själv. Tankar, frågor, känslor och åsikter berättar något om ens egna värderingar, förväntningar och ingångar till föreställningen. Det kan finnas en poäng med att låta var och en reflektera kring varje fråga, men endast låta dem som vill dela med sig.

Exempel på fortsatta funderingar är:

- *Vad gav föreställningen dig för känsla eller känslor?*
- *Vilka tankar och frågor väckte föreställningen hos dig?*
- *Tycker du att föreställningen påstår något? Håller du med?*
- *Var det någon av karaktärerna som gjorde ett starkare intryck på dig?*
Varför då? (Beskriv och tolka.)
- *Var det någon rörelse eller fysisk sekvens som gjorde ett starkare intryck på dig? Varför? (Beskriv och berätta.)*
- *Vad spelade ljud och musik för roll för din upplevelse, tror du?*
- *Om du skulle lägga till eller ändra något i föreställningen, vad skulle det vara?*
- *Vem tänker du att föreställningen vänder sig till? Varför tror du det?*
- *Vad tänker jag om mina egna reaktioner på föreställningen?*
- *Vad tänker jag om framtiden?*
- *Vilka är mina viktigaste relationer?*
- *Vilka är de topp 5 sjukaste grejerna jag har gjort eller skulle kunna göra?*

Fördjupning

Teman

Föreställningen *De kommer att drunkna i sina mödrars tårar* bjuder in till fortsatt arbete inom en rad olika teman. *Framtid, politik, science fiction, familj och vänskap, trygghet och frihet, ödet, språk, svenskhet och nationalism* är några av dem. Det är du som pedagog som bestämmer i vilken grad du vill fånga upp de olika trådarna, utifrån hur samtalet i klassen blir.

Här följer några rubriker och frågeställningar, som var och en kan både breddas och fördjupas. Många andra rubriker kan läggas till. Vilka rubriker saknar du? Varför?

Framtid

Du som är ung idag - vad eller vilka avgör din framtid? Vad finns det för förväntningar på att skapa sig sin egen framtid? Vad kan vi som individer göra för att påverka framtiden för ett samhälle?

Politik

Demokratiska val, förtroendevalda representanter, yttrandefrihet, demonstrationer, upplopp... Vilka medel har du som är ung idag att påverka de politiska val som formar din framtid?

Science fiction

Tidsresor, förflyttade medvetanden, teknologiska framsteg, samhällskontrakt och dystopiska framtidsstäder - vid vilken punkt övergår verkligheten till fiction? Hur förhåller vi oss idag till förflyttade gränser för vad som är möjligt - fysiskt, tekniskt, socialt och politiskt?

Familj och vänskap

Finns det några eviga värden i nära relationer? Kommer vi att hänga ihop med varandra på samma sätt i framtiden som idag eller kommer de sociala strukturerna att förändras? Vad är viktigt för dig i en nära relation eller i sociala sammanhang?

Trygghet och frihet

Ibland ställs trygghet och frihet på en skala emot varandra. Vad tänker du om en sådan indelning, är den relevant? Måste vi förlora i trygghet för att vinna frihet - och tvärtom? Eller kan vi vara både trygga och fria? Vems trygghet? Vems frihet?

Ödet

Hur stor del av vår väg i livet är bestämd på förhand? Finns det ett högre syfte med våra liv? Styrs vi av slumpen, ödet eller av vår fria vilja? Eller styrs våra liv av andras agerande? Vilken sorts tröst finns i tanken på att allt är förutbestämt? Och vilken sorts tröst finns i tanken på att allt är möjligt?

Språk

Språk kan vara nycklar eller hinder. Ett poetiskt språk, ett sakligt språk, ett främmande språk. Vad säger språket om oss och hur kan våra språk användas för och emot oss? I vilka sammanhang använder du språket medvetet - och varför?

Svenskhet

Vad är det att vara svensk? Vilka rättigheter, skyldigheter och förväntade lojaliteter ingår i svenskheten? Vilka fördomar finns det om svenskhet och hur har svenskheten förändrats över tid? I vilken mån kan svenskhet vara en av flera olika identiteter? I vilka sammanhang måste du förhålla dig till svenskhet?

Nationalism

Vi lever i en värld där olika nationer definieras bl a av gränser och egna lagar. I varje nation finns rättigheter och skyldigheter. Med nationalism menas att värna nationalstaten och dess intressen. Resonera kring styrkor och risker med nationalism.

Vem var det?

I föreställningen nämns några personer som funnits i verkligheten.

Audre Lorde (1934–1992) - afroamerikansk författare och människorättsaktivist som beskrev sig själv som "black, lesbian, mother, warrior, poet".

James Baldwin (1924–1987) - afroamerikansk författare som skrev om rasism, sexualitet och personliga erfarenheter av medborgarrättsrörelsen i USA.

Malcolm X - afroamerikansk människorättsaktivist som bl. a debatterade slavättlingars villkor och religioners påverkan. Konverterade till islam. Mördades 1965.

Martin Luther King - baptistpastor, aktivist och en av ledarna inom den amerikanska medborgarrättsrörelsen. Höll talet *I have a dream* 1963. Mördades 1968.

Tre frågor till regissören

Farnaz Arbabi har dramatiserat och regisserat teaterföreställningen *De kommer att drunkna i sina mödrars tårar* på Unga Klara.

Vad var det med Johannes Anyurus bok *De kommer att drunkna i sina mödrars tårarsom drabbade dig när du läste den?*

Jag läste boken när den kom ut 2017 och Johannes Anyuru satte ord på en rädsla som jag själv kände. Som svensk med muslimsk bakgrund kände jag en oro inför framtiden, för mig själv och mina barn. Framtiden som beskrivs i boken är inte bara föreställningens författares mardröm, utan även min. Jag tycker mycket om hur boken beskriver olika muslimska identiteter, det uppstår en komplexitet när det inte bara är en karaktär som är muslim, utan flera. Det motverkar stereotyper och skapar utrymme för djupare personporträtt. Jag blev även fascinerad av bokens sammansatta intrig, hur allas öden är sammanvävda. Det väcker frågan om huruvida skeenden är förutbestämda eller om framtiden går att påverka.

Vad har varit svårast att överföra från boken till scenen?

Jag har klurat en hel del kring hur framtiden ser ut rent visuellt. Tillsammans med scenograf och ljusdesigner har jag försökt skapa ett rum, som nästan är ett tomrum. Jag och kostymdesignern har tänkt att i ett totalitärt samhälle är poesin borta. Det har vi överfört till att kännetecknet för framtiden i vår föreställning är avsaknaden av färg. Samma tanke har jag och maskdesignern utgått från. Karaktärerna är mer realistiska i första akten, för att sedan bli nersminkade och slitna till andra akten. Men den största frågan har varit hur vi ska gestalta ett medvetande som har bytt kropp. Jag har valt att låta två skådespelare dela på rollen som flickan – den ena är flickan från framtiden och den andra är samma flicka, men inuti Annika Isagels kropp. Vi har haft många roliga och märkliga samtal under repetitionerna: vem ska spela flickan i den här scenen, är det kroppen eller medvetandet?

Har något överraskat dig i arbetet med föreställningen?

Jag blir alltid överraskad när jag gör teater! I det här fallet har jag skrivit manus själv, även om jag har utgått från boken. När idéerna, som jag har haft i skrivandet, får liv på golvet är det magiskt. Skådespelarna har överraskat mig varje dag genom att omsätta manus till handling, genom att addera och agera utifrån sina egna förståelser av situationerna och karaktärerna.

Vi gjorde det!

De kommer att drunkna i sina mödrars tårar

En samproduktion av Unga Klara och Uppsala stadsteater.

Urpremiär på Unga Klara den 29 oktober 2020.

Dramatisering och regi: **Farnaz Arbabi**

efter en roman av **Johannes Anyuru**

Dramaturger: **Marie Persson Hedenius** och **Jens Ohlin**

Scenografi: **Jenny Kronberg**

Kostymdesign: **Elin Hallberg**

Musik: **Mikael Karlsson**

Ljusdesign: **Johan Sundén**

Maskdesign: **Erika Nicklasson**

Regiassistent: **Klara Gattbro**

Rekvisita och attribut: **Sofia Andersson**

Grafisk design: **Parasto Backman**

Medverkande på scen:

Ester Claesson, Astrid Kakuli, Robin Keller,

Rita Lemivaara, Bashkim Neziraj,

Davood Tafvizian, Tina Pour Davoy/Nina Rashid

Pedagogiskt material: **Anna Berg**

Pedagog: **Julian Vigil**

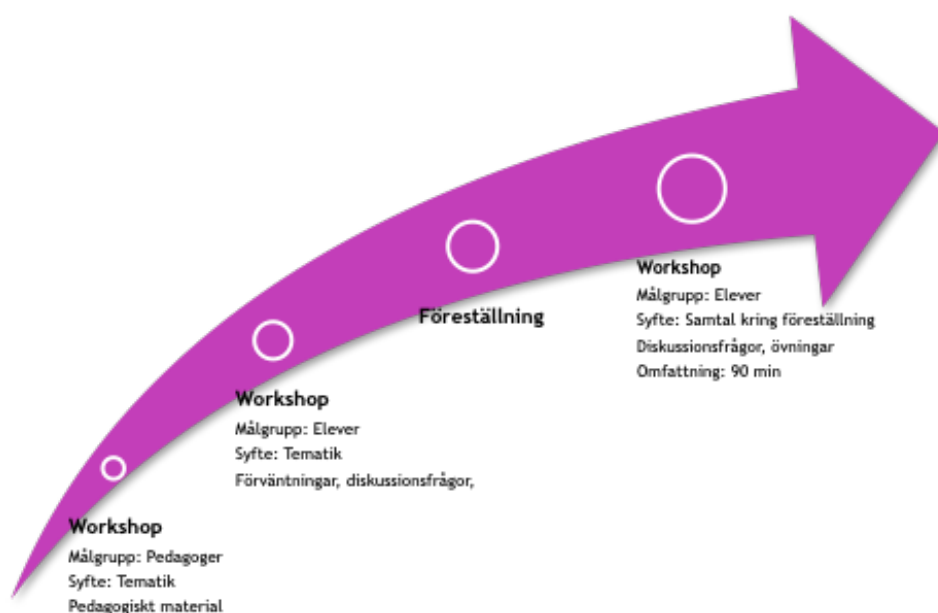
Bokförlag: **Norstedts**

Teaterförlag: **Colombine förlag**

Skapande skola

Unga Klara finns tillgängliga för er och erbjuder Skapande skola-projekt i form av ett paket som innehåller workshops för både elever och pedagoger. Er teaterupplevelse på Unga Klara är då en del av projektet. Skapande skola-projektet kan se ut som exemplet nedan, men utformas tillsammans med er, utifrån de förutsättningar som finns på just er skola.

För frågor om Skapande skola maila till: julian@ungaklara.se

Om Unga Klara

Unga Klara grundades 1975 av Suzanne Osten och har sedan starten varit en världsledande teater i barns och ungas tjänst, där livets svåra och komplexa frågor lyfts fram genom konsten. Unga Klara vill spela teater om det viktigaste, för de allra viktigaste.

2014 tillträdde Farnaz Arbabi och Gustav Deinoff som konstnärliga ledare för Unga Klara och sedan januari 2018 är Unga Klara Sveriges första nationella scen för barn och unga.

Med utgångspunkt i den självklara inställningen att en ung publik har rätt till samma höga konstnärliga kvalitet som en vuxen och att en bäst bejakar livet genom att tala sanning om dess komplexitet, har Unga Klara försökt undersöka vad teater kan vara. Unga Klara har gett sig på de svåra ämnena, men också den lustfyllda formen, och försökt att kombinera det tunga med det lätta, forskat, ifrågasatt och prövat på publiken. Unga Klara arbetar normkritiskt, feministiskt och antirasistiskt för mångfald, jämlikhet och människors lika värde.

Om Uppsala stadsteater

Uppsala stadsteater invigdes 1951. Huset är byggt som en kombination av Folkets hus och teater, ritat i nyklassisk stil av Gunnar Leche. Inne i foajén finns konstnären Sven X-et Erixsons k-märkta fresk föreställande hans egna scenografier och kostymer till kända pjäser, bland annat William Shakespeares och August Strindbergs verk.

Idag är Uppsala stadsteater är Sveriges tredje största stadsteater. Teatern producerar ett brett program med klassiker och ny dramatik som speglar vår samtid. Som institutionsteater förvaltas traditioner och kulturarv samtidigt som Uppsala stadsteater förnyar scenkonsten. Stora scenproduktioner och dramatiska verk, musikteater, monologer och kammarspel tillsammans med gästspel och publiksamtal, når omkring 80 000 personer varje år. Teatern har fyra olika scener, där den största har plats för 530 åskådare.

Uppsala stadsteater bedriver också verksamhet och spelar pjäser för barn och unga, familjer, skolor, och studenter. Vi är särskilt stolta över vår egen ungdomsensemble, som förnyas varje år. På källarscenen Ettan som rymmer ca 100 personer ges föreställningar för skolelever i alla åldrar.

Omkring 50 skådespelare, inklusive en fast ensemble med 12 medlemmar, arbetar vid teatern tillsammans med ytterligare lika många medarbetare inom administration, teknik, mask, kostym, scenografitillverkning och produktion. En strid ström av frilansare och nya konstnärer bidrar med ett ständigt inflöde av nya idéer. Petra Brylander är teaterchef och VD sedan 2016.

Länkar och litteraturtips

I arbetet med föreställningen har vi läst, sett och tagit del av material som har med föreställningens teman att göra. Här är några exempel, för dig som vill fördjupa arbetet kring föreställningen:

De kommer att drunkna i sina mödrars tårar, roman av Johannes Anyuru, Norstedts (2017)

Forum för levande historia - arbetar för demokrati och alla människors lika värde med lärdomar från förintelsen. Här finns bl a poddar, livesända samtal, pedagogiskt material mm.

<https://www.levandehistoria.se/>

UR play, Bildningsbyrån – Rasism

<https://urplay.se/program/182062-bildningsbyran-rasism-svenska-erfarenheter-av-rasism>

forskning.se – Radikalisering är inte en plötslig förändring

<https://www.forskning.se/2018/03/07/radikalisering-ar-inte-en-plotslig-forvandling/>

Evin Ismail, doktorand vid sociologiska institutionen, Uppsala universitet, har skrivit ett flertal artiklar om vad som lockar unga människor till extremism. Här är ett exempel:

<https://www.dagensarena.se/magasinetarena/varfor-ville-du-do-samir>

FN:s deklaration om mänskliga rättigheter

<https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheter.pdf>

Wikipedia: Yttrandefrihet i Sverige

https://sv.wikipedia.org/wiki/Yttrandefrihet_i_Sverige